GAZETA KRAKOWSKA

Nro. 53.

W ŚRODĘ DNIA 2. LIPCA 1806.

Z Wiednia d. 25. Czerwca.

Za zmarłą niedawno Królewiczowne Jmć Hiszpańską, Xżną Asturyi, a z domu Królewne Neapolitańską, zawdział dwor na 6 tygodni żałobę. Przez 28 dni nosić będzie Nayiaśnieyszy Dwor, C. i C. K. Radcy, szambelani i reszta dworu grubą, a przez 14 cienką żałobę.

Pod d. 28 Maia podało Gubernium wewnetrzney Austryi pełny ludzkości i pochwały godny czyn właściciela dobr, Franciszka Xaw. Ratha, do publiczney wiadomości, który dla ochronienia nietylko swoich, ale i pobliskich okolic ubogich poddanych przeciw zdzierstwu spekulantow zbożowych i grożącemu głodowi sprzedał w mierney cenie i na poczekanie rozdał wiele nietylko swego zboża, ale nawet na ten koniec wiele tysięcy mec z Kroacyi sprowadził.

Na otworzoną w Maiu roku zeszłego składkę przez Hrabiego Leopolda Berchtolda na wsparcie podupadłych w gorach Czeskich przędzarzy i tkaczow, nadeszły ieszcze do C. i C. K. Radcy i Dyrektora policyi Ley następuiące i w gazetach ieszcze nieogłoszone składki:

D. 27 Sierpnia 1805 przez Dyrektora policyi Carnery z Inspruka 1255 ryń. 15 kr.
D. 12 Września przez Dyrekt. policyi Pausinger z Klagenfurtu 122 ryń. 45 kr.
— — przez rządowego Radcę i Dyrektora policyi Sardagna z Tryestu 99 ryń. 45 kr.
D. 19 Wrześ. z biskupstwa Eurk przez Dyrektora policyi Pausinger w Klagenfurcie . . . . 360 ryń. 53 kr.
Od wielu Szlachty i mieszkańcow Wesprimu w Węgrzech . 247 ryń. 6 kr.
D. 8 Paźdz. przez Dyrektora policyi Persa z Krakowa . . 91 ryń. 30 kr.
D. 2 Listopada z Oedenburskiego kommitatu przez głowny taxowy urząd 68 ryń. 27 kr.
D. 8 Marca 1806 powtornie przez Dyrektora policyi Carnery z Inspruka 978 ryń. 58 kr.
Daley przez Dyrekt. policyi Pausinger w Klagenfurcie od niektórych dekanatow biskupstwa Gurk . . 129 ryń. 53 kr.
ogółem 3354 ryń. 32 kr.

Na d. 28 Maia o godzinie 12 w południe wybuchnął w sławnem gorniczem mieście Węgierskiem Szemnic od piekarza, nie z pieczenia iednak chleba, ale z kuchni przez nieostrożność służącey, pożar, który w mniey

godziny pomimo usilney obrony 85 domow spalił. Pozrucano dachy z wielu domow, zalewano ogień sikawkami, iednak tak nagły był pożar, do czego się wiatr przyczynił, że nawet 2 sikawki się spaliły, i zaledwo życie ludzi i niektóre sprzęty wyratowano. Dom z którego wybuchnął pożar znaydował się w środku miasta, do którego na wszystkie strony inne domy przytykały. Ogień trwał do godziny w pół do trzeciey. Mieszkańcow ulicy Steingrabe naywiększe spotkało nieszczęście. Domy ich powiększey części drewniane stały się wraz z ich maiątkiem pastwą ognia. Pomiędzy większemi w perzynę obroconemi domami znayduie się Niemiecki kościoł z 3 wieżami, plebaniia, klasztor Piiarski z budynkiem szkolnym, przyległy do teatru skład mieyskiego drzewa i kameralny plac, maiący więcey iak 600 kwadratowych sążni obwodu. Jedna wdowa z służącą, szewc i dwoie dzieci, których wyratować nie można było, zadusiły się w dymie, i wiele osób iest pokaliczonych, z których iuż niektóre umarły, a inne śmiertelnie choruią.

Z Brynu d. 24. *Czerwca,*

Podług listu z Konstantynopola pod d. 25 Maia naradzał się znowu Dywan d. 23 względem teraźnieyszego położenia Egiptu i względem uczynionych Porcie propozycyy od tamteyszych Bejow, ale dotąd nic nie postanowił i rzeczy w dawnym zostaią stanie.

Rossyyski poseł, Hrabia Italiński, doniosł Porcie, iż dwor iego postanowił 2 statki z świeżem woyskiem z Sebastopola do Korfu przesłać, które za kilka dni nadeydą na uyście kanału Konstantynopolitańskiego. Reis-effendy odpowiedział na to, że Porta w teraźnieyszem położeniu rzeczy nie może pozwolić na przeyście takowych okrętow, zwłaszcza, iż niewie iaki koniec wezmą rzeczy w Kattaro i iakie za sobą pociągnąć mogą skutki. Hrabia Italiński przypomniał na ow czas zachodzące stosunki przyiaźni między Rossyyskim dworem i Portą, tudzież ponowione traktaty, i dowodził, iż na mocy ich nie może bydź zabroniony przechod rzeczonem woyskom, a ieżeliby Porta trwała w swym uporze, tedy będą przymuszone same sobie i mocą otworzyć drogę.

Po tem zdarzeniu postanowiła Porta dla utrzymania na dal swey neutralności wysłac także na czarne morze eskadrę.

Z przeznaczoney na środziemne morze floty popłynęło z Konstantynopola na Archipelag d. 15 Maia 12 okrętow rożney wielkości, a d. 22 posłano ieszcze za niemi 4 fregaty. Reszta okrętow do maiącey się z 34 okrętow składać floty iest iuż uzbroiona, tylko ieszcze wszystkim ludem nie osadzona.

Z Klagenfurtu d. 11. *Czerwca.*

Oddanie odnogi Kattaro przez Rossyanow nie podpada iuż żadney wątpliwości. Tuteyszy woienny Kommissarz Lorherau odebrał bowiem rozkaz udania się tamże do odebrania tego mieysca od woysk Rossyyskich i oddania go Francuzom.

Z Londynu d. 13. *Czerwca.*

Lord Melwill iest wolny od winy. Wczoray zgromadzili się według zwyczaiu do parlamentowey izby Parowie, i udali się stamtąd o godzinie 12 w zwyczaynym porządku do sądu Westminsterskiego. Gdy usiedli na swoich mieyscach, podniosł się Kanclerz Erskine i rzekł do Lordow; "Czytaliście Panowie dowody i oskarżenia, które izba niższa zaniosła przeciw Henrykowi Wicehrabi Melwillowi o występek stanu i złe sprawowanie się. Pierwsze pytanie, które wam do rozwiązania podaię iest, czyli stał się winnym pierwszego artykułu rzeczonego oskarżenia?"

Przy następnych artykułach oskarżenia powtorzone było takież zapytanie, zaczynając od naymłodszego Lorda, a kończąc na Królewiczu Xciu Jorku, ponieważ następca tronu, Xżę Wallii, nie był przytomny. Po głosie Xcia Jorku, dawał głos Lord Kanclerz iako par. Gdy tym sposobem wszystkie przebieżono artykuły, zbierano głosy i przy każdym pokazała się większość na stronę oskarżonego. Po tak oczywistey większości głosow podniosł się znowu Lord Kanclerz Erskine i oświadczył Lordom, iż Lord Melwill iest uwolniony od wszelkiego oskarżenia, potem obrociwszy się do niego rzekł: "Henryku Lordzie Wicehrabio Melwillu, donoszę Ci, iż iesteś uwolniony od wszelkiego oskarżenia, które izba niższa zaniosła przeciw Tobie o występek stanu i złe sprawowanie się, iako też od wszystkich tego rodzaiu zarzutow.,,

Lordowie powrocili potem w tym samym porządku do parlamentu.

Fregata Ochotnik powrociła z przylądka Dobrey nadziei. Jenerał Ferguson i inni officerowie przybyli na niey do Weymutu. Na d. 10 Maia rozmawiła rzeczona fregata z Portugalskim okrętem z Brazylii płynącym, od którego powzięła wiadomość, że eskadra Hieronima Bonapartego, która 5 tygodni bawiła w porcie S. Salwatora, popłynęła stamtąd do zachodnich Indyy. Francuzkie okręty miały na sobie wielu chorych. Pod zasłoną fregaty ochotnik przybyło do Weymutu wiele przewozowych i innych statkow z przylądka.

D. 9 t. m. przybyło szczęśliwie do Anglii 7 wschodnio indyyskich okrętow i 2 z połowu wieloryba z połudaiowego morza.

Z Petersburga przybiegł tu goniec z listami od naszego ambassadora Lorda Gower.

Jenerał Miranda (mowi gazeta Kingstońska) wyszyć kazał na wziętych z sobą chorągwiach znaki dawnych Peruwianow i wiezie z sobą wiele gotowych pieniędzy. Wyprawa iednak iego nie była taiemnicą. Hiszpańskie rządy w Karakas i innych okolicach wszystkich mieszkańcow uzbroiły.

D. 10 Admirałowie Duckworth i Louis odwiedzili P. Goldsmida; ten wziął ich z sobą na giełdę, gdzie potroynemi okrzykami radości powitanemi zostali.

Część Niemieckiey legii popłynęła z Cowes do Irlandyi.

Dziś po południu odpłynęli z Portsmutu do Sycylii Jenerałowie Moore, Frazer i Sherbrook. Kontraadm. Purwis płynie także na fregacie Chiffonne.

D. 10 wniosł P. Fox w niższey izbie po długiey mowie, aby handel niewolnikami który przeciwi się sprawiedliwści, ludzkości i zdrowey polityce, przez dogodne środki iako nayprędzey zupełnie był zniesiony. Lord Castlereagh, Jenerał Gascoyne i inni mowili przeciw, a Lord Petty i inni za wnioskiem. Nakoniec przyięty został większością 115, przeciw 15 głosow.

Onegday w wieczor był w niższey izbie aż do godziny 12 spor względem planu P. Windhama ograniczaiącego do pewnych lat służbę woyskową; lecz większością 91 przeciw 34 głosow przyięty został.

Z Paryża d. 13. Czerwca.

Król Hollenderski iutro dopiero wyieżdza do Hagi. Matka Cesarska i iego przyiechała ze wsi dla przepędzenia z nim ostatnich dni przed iego wyiazdem.

Deputacya od Poweneckich prowincyy, w liczbie 14 członkow, iuż tu przyiechała.

Zdaie się, iż tryumfalna uroczystość ra-

zem będzie obchodzona z imieninami J. C. Mci d. 15 Sierpnia.

Dla utrzymania porządku w Neapolitańskim króleſtwie będzie legiia narodowey gwardyi utworzona: każda kohorta składać ſię będzie z 3 kompaniy piechoty, iazdy i artyleryi.

W żadnym wielkim mieście państwa Francuzkiego nie ma bydż na dal nad 2 teatry, a w pomnieyszych miaſtach po iędnym. W Paryżu nie może bydź żaden nowy teatr bez pozwolenia Cesarza wyſtawiony.

P. Beauharnois nowy nasz ambaſſador w Madrycie, wyiechał iuż z Florencyi.

Bywszy Neapolitański ambaſſador w Paryżu, Margrabia de Gallo, ieſt mianowany miniſtrem zagranicznych intereſſow w Neapolu.

Margrabia Almenara, bywszy Kawaler de Herwas, przyiechał do Paryża, iadąc na Hiszpańskiego ambaſſadora do Konſtantynopola.

Tayny Radca Formey z Berlina towarzyszy Królowi Ludwikowi do Hollandyi.

Xżna Łukieska i Piombino zoſtała szczęśliwie corką rozwiązana.

Miniſter morski zdał Cesarzowi sprawę z liſtu Kapitana l'Hermit, że wspomniony Kapitan z swoią eskadrą, składaiącą ſię z okrętu Regulus o 84 działach, fregat Prezydentka i Sybila o 40 działach, i 2 korwet, zabrał pod Afrykańskiemi brzegami 21 Angielskich okrętów, które miały na sobie 229 dział, 518 maytkow i procz tego 1134 Murzynow. Czterv z tych zdobyczy zoſtały za 669,000 fr. a 2 za 80,000 piaſtrow sprzedane; 3 są wzięte w służbę, 5 iako pokoiowe ſtatki wysłane, a 7 zoſtało spalonych. Handel niewolnikami na ten rok ieſt zupełnie dla Anglikow zniszczony. Kapitan l'Hermit przysłał swoy liſt przez bryga Surveillant. Pomienione 21 okrętow Angielskich zabrane zoſtały do 3 Kwietnia. Pomiędzy działami znaydowały ſię t kże na nich koronady i Haubcie. Z zabranych Murzynow znaydowało ſię ieszcze do 3 Kwietnia 1042 na Francuzkich okrętach. Na pokoiowych ſtatkach odesłano 460 jeńcow. Od wypłynienia przeszłey zimy z Orientu nieutraciła eskadra Kapitana l'Hermit tylko 15 ludzi, a 14 miała chorych.

Słychać, iż mali Xżęta w południowych Niemczech utrzymaią ſię przy swych poſiadłościach, ale wniydą w ściśleysze ſtosunki z mocnieyszemi Xżętami, z któremi graniczą i będą im na przyszłość swoie kontyniensa doſtawiać. Dodaią i to, że Bawarya, Wirtemberg, Baden, Heſſendarmſtadt, Naſſau i inni Xżęta Niemieccy, tudzież Xżę Kliwii zawieraią pomiędzy sobą pod gwarancyą Francyi ligę.

Król Hiszpański z powodu rozwiązania d. 27 Kwietnia w Palermo w Sycylii iego corki, Infantki Maryi Izabeli, żony następcy tronu Króla Ferdynanda, nakazał 3 dniowe oświecenie ſtolicy Madrytu. Załoba za Xżnę Aſturyi miała na te 3 dni bydź złożoną.

Do Bilbao przybyły 3 pokoiowe Angielskie ſtatki, które tam przywiozły 900 Hiszpańskich jeńcow.

Nasz miniſter zagranicznych intereſſow podpisuie ſię teraz Karol Maurycy Xżę Benewentu.

Przed kilku Mieſiącami poczynił Cesarz rozmaite odmiany w radzie ſtanu, nayważnieyszey władzy we Francyi przez swoy wpływ po senacie Francuzkim. Dzieli ſię ona na 5 sekcyi czyli wydziałow. W wydziale prawodawczym ieſt 6 radcow, a prezydentem P. Bigot-Preameneu. W wydziale spraw wewnętrznych ieſt do tych czas 13 osob, a

ich prezydentem P. Regnaud de St. Jean d'Angely będący oraz W. Prokuratorem w nayważszym trybunale sprawiedliwości Cesarskiey. W wydziale skarbowym 6 osob, a prezydentem P. Defermont. W wydziale woiennym 4 osoby, a prezydentem P. Lacue. W wydziale morskim zasiada 7 Radcow stanu, a prezydentem Admirał Gantheaume; oprocz tych, iest teraz 16 nadzwyczaynych Radcow stanu, któremi są Marszałek Brune prefekt morski w Brest, Jenerał Bourcier, Jenerał Caffarelli, Jen. Dumas, Jen. St. Cyr, Marszałek Jourdan, Jen. Julien, Jen. Marmont &c. &c.

Na radzie woienney odprawioney d. 4 t. m. w obecności Cesarza, złożono z urzędu P. Lefebvre Montabon kommissarza woiennego, który rejestr łożek żołnierskich w Paryżu, z ostatniego kwartału podpisał; okazało się bowiem, że położono w rejestrach 2000 łożek więcey nad rzeczywistość, a zatem, iż podpisanie tych rejestrow przez P. Lefebvre Montabon przyniosło dostarczycielowi łożek w zysku summę należącą się za 2000 łożek. Przykazał z tego powodu Cesarz, ażeby wydrukowano listę łożek z ostatniego kwartału po rożnych dywizyach taką, iaką kommissarze woienni podpisali, która czyli się zgadza z rzeczywistą liczką łożek, doydzie tego wyznaczona kommissya. Kommissya złożona z dwoch Majorow dochodziła, czyli tyle wydano w ostatnim kwartale na opał i światło do kordegard Paryzkich, ile w rejestrach podano, i okazało się, że położone 19 kordegard więcey nad rzeczywistość, a niektórych z nich od 4 iuż lat nie masz. Przykazał więc Cesarz, ażeby wydział woienny pociągnął do wytłómaczenia się Adjutanta dowodzącego, któremu rozstrzaśnienie rejestrow w tey mierze poruczono. Dostrzegłszy także Cesarz w rachunkach, że liczba kordegard w Boulogne i dwoch przy tem mieście obozach przewyższa rzeczywistą, nakazał w to weyrzec i doyść prawdy. Nadto zalecił Cesarz weyść w rozpoznanie rzeczywistey liczby koni i wozow wziętych w rekwizycyą w departamentach Nad Reńskich, a które w czasie ostatniey kampanii zaginęły. Zdanie sprawy w tey mierze ma bydź podane Cesarzowi iak nayśpieszniey, gdyż chce, aby nadgroda za też konie i wozy doszła iak nayprędzey dobrych i gorliwych mieszkańcow Nad-Reńskich. Rozkazał nareście Cesarz wyznaczyć kommissyą do weyrzenia w rachunki tego gatunku podane od kommissarzow woiennych przy woysku Francuzkim we Włoszech, gdyż zdaią się bydź przesadzone pod względem rekwizycyi wybranych w królestwie Włoskim i prowincyach Weneckich tak na opatrzenie twierdz, iako też na potrzebę woyska, a przesadzone bardziey ieszcze, aniżeli we Francyi.

Inaczey teraz urządzono korpus artylerzystow i indzynierow. Według tego urządzenia korpus artyleryi Cesarskiey składa się z 8 regimentow pieszych, 6 konnych, 16 kompanii rzemieślnikow, 2 batalionow pontonierow, 22 batalionow artylerystow polowych, 107 kompanii kanonierow do straży brzegow i 28 kompanii kanonierow mieyscowych, 24 Jenerałow dowodzących tym korpusem, między którem 9 Jenerałow dywizyynych, a 13 brygadowych. Korpus officerow artylerycznych składa się z 39 półkownikow, 40 naczelnikow batalionowych, 229 kapitanow i 60 kapitanow przy sztabach. Pierwszy Jenerał artyleryi P. Sorgis ma naczelne dowodztwo i 7 jenerałow dywizyynych pod sobą, którzy pełnic będą obowiązki jenerałow popisowych. (Tu ich wylicza) Korpus indzynierow składa się z głownego sztabu, 9 kompanii minierow, 5 batalionow saperow i gwar-

dyi indzynierskiey. W głownym zaś sztabie iest 3 Jenerałow dywizyynych, a naypierwszym Jenerał Marescot, 6 Jenerałow brygadowych, 42 półkownikow, będących oraz dyrektorami indzynierow, 8 majorow, 66 naczelnikow batalionowych, 220 kapitanow, 40 porucznikow &c.

Z Rzymu d. 20 *Maia.*

W nocie, którą Kardynał Fesch przed wyiazdem swoim z tuteyszey stolicy podał Kardynałowi Consalvi, sekretarzowi stanu, wyrażono, iż Kardynał Fesch wyieżdza w własnym interessie do Paryża. P. Alquier sprawuie teraz interessa dworu Francuzkiego, i d. 14 t. m. był przedstawiony Papieżowi.

Kardynał Spina, który wyiechał do Paryża, ma podziękować Cesarzowi Napoleonowi, iż go mianował Jałmużnikiem Xiężney Pauliny.

Zapewniaią, iż Cesarz Napoleon koronowac będzie brata swoiego Jozefa na Króla Neapolitańskiego w tuteyszym kościele Swiętego Piotra.

D. 21. — Rossyanie i Anglicy nie przestaią napastować brzegow Neapolitańskich. Buntownicy wzmagaią się codziennie w Apulii i Abruzzo. Gościniec z Rzymu do Neapolu nie iest bezpieczny; zrabowano pocztę wozową, a podrożnych obdarto i zabito. Stracenie buntownika nazwiskiem Rodio roziątrzyło bardziey rokoszanow. Xżę Sax Gotha, który miał się udać do Neapolu, odłożył swoy wyiazd. Piękna prowincya Kampania została zamienioną w pustynię. Zniszczono plantacye oliwne, które składaią bogactwo kraiowe. Buntownicy rozciągaią swoie napady aż do kraiow kościelnych, i dopuszczaią się wszelkich gwałtow.

Od granic Włoskich d. 28. *Maia.*

Xżę Hessen-Philipsthal zostaie zawsze ieszcze w związku z mieszkańcami w gorach, którzy ostatniey iego wycieczce znacznie dopomogli. Francuzkie okręty, które przeznaczone były do działania od strony morza przeciw Gaecie dostały się Anglikom w ręce.

Podług listow z Neapolu 3 Angielskie okręty opanowały wyspę Capri, przy czem utracili 18 ludzi i 2 officerow, lecz z strony Francuzkiey zginął także kommendant tey twierdzy w czasie attaku.

Ciaśnina Messeńska w mieyscu, gdzie iest naywąższa, wynosi 2783 stop jeometrycznych, czyli około trzeciey części geograficzney mili. Scylla i Charybdis są od dawnych poetow iako naystraszuieysze poczwary tey ciaśniny wystawiane. Scylla składa się z wysokiey bardzo skały o 3 mile od Messyny. Charibdis leży od strony Sycylii. Lubo nie wielkie bywa na środziemnem morzu przybywanie i ubywanie morza, wielkie iednak dosyc bywa dla szczupłości mieysca w ciaśninie Messeńskiey. Jeżeli przebywaiące przez ciaśninę okręty maią pomyślny wiatr, nie maią się przyczyny niczego obawiać. Jeżeli zaś powstanie południowy wiatr, są pewnie o skałę Scylla rozbite lub na piasek wpędzone. Lecz w takowym zdarzeniu znayduią się na brzegach Messeńskich odważni ludzi, którzy na pierwszy wystrzał śpieszą na ratunek będącemu w niebezpieczeństwie okrętowi. Jakkolwiek trudna iest i niebezpieczna w niektorych czasach przeprawa do Kalabryi, tak znowu bardzo iest łatwa w innych. Ale że teraz wszędzie Anglicy porozstawiali okręty, zatem trudna będzie przeprawa, zwłaszcza z znaczną armiią do Sycylii. W roku 1798 przepłynął Nelson z swoią flotą do Abukir przez ciaśninę Messeńską.

Z Berlina d. 17. *Czerwca.*

Wczoray w wieczor przybyło tu 2 gość-

cow; ieden z liſtami do Kawalera Bray, drugi przeznaczony do Petersburga.

Król Jmć odprowadziwszy w sobotę Królową do Potsdamu, powrocił w wieczor do Charlottenburga.

Od niedawnego czasu panuie w tuteyszey zbroiowni wielka czynność, wyporządzaią nawet ciężkie działa.

Z Greifswaldu przybiegł goniec do tuteyszego Roſſyyskiego posła Alopeus, i zaraz innego do Petersburga wyprawił.

Miniſter ſtanu, Baron Hardenberg, wyiechał ſtąd do Tempelberga.

Hollenderski poseł, Baron Dedem poiechał do Cieplic w Szląsku.

J. K. Mość mianował Kupca Barie swoim konsulem w Hiszpańskiey Galicyi.

Z Krolewca d. 8. Czerwca.

Ogłoszono tu naſtępuiące pismo:

Z głowney kwatery Greifswald d. 31 Marca 1806.

P. Koch handlowemu Agentowi w Królewcu.

"J. K. Mość raczył nayłaskawiey pozwolić, iż neutralne okręty znayduiące ſię w Pruskich portach, aby tam bez użytku nieſtały, mogą wolno i bez przeszkody z ſtrony blokuiących Szwedzkich okrętow wypłynąć. P. Agent donieſie o tem komu należy.

Guſtaw Wetterſtedt.
Kr. Sekretarz.

Z Hagi d. 17. Czerwca.

Przygotowane iuż tu było wszyſtko na przyięcie dziś Kroleſtwa Jchmość; lecz oczekiwanie nasze zawiedzione zoſtało; nie przyiadą chyba 21, gdyż wyiazd ich z Paryża, na przełożenie matki Królewskiey, która chciała ſię ieszcze nacieszyć z swoiemi dziećmi i wnukami, dopiero 14 t. m. ma naſtąpić.

Przybyły tu W. Koniuszy nowego Króla doniosł, iak zapewniaią, że Król przyiedzie inkognito do domu na Busch i dopiero w 3 dni uroczyſty wiazd do Hagi odprawi. Utworzona na przyięcie naszego Monarchy honorowa ſtraż konna, składa ſię z 30 młodzieży znacznieyszych familiy tuteyszych.

Onegday odprawiła ſię tu nayświetnieysza parada woyskowa z widzianych tu dotąd. Liczono na niey około 20 Francuzkich i Hollenderskich jenerałow. Admirał Verhuel inſtalował nowego Rządcę pałacu, Jenerała Noguez, jenerała adjutanta Królewskiego, rządcą tuteyszey ſtolicy. Potem było wielkie śniadanie na 100 osób u naszego woiennego Miniſtra Pymana, który za przybyciem Króla złoży ten urząd, ponieważ ieſt połączony z wydziałem morskim pod Adm. Verhuel. Jenerał Noguez odbiera kommendę w tuteyszey ſtolicy po Jenerale leitnancie Bruce, szwagrze bywszego W. Pensyonarza. Jenerał ten otrzyma iednak swoy ſtopień i płacą.

Z Rotterdamu popłynął wielki ſtatek dla przyięcia Króleſtwa Jchmość przy Moerdyk.

W kościołach naszego kraiu nakazano teraz naſtępuiącą modlitwę:

" Prosiemy Wszechmocnego Boga za J. K. Mość Hollenderską, naszego Monarchę i Cesarzową Jmć wraz z całą familiią. „ Wszyscy kapłani różnych religiy napomnieni są w wyroku Królewskim względem tey modlitwy, który Jeneralny sekretarz podpisał, aby w swoich modłach i kazaniach unikali troskliwie tego wszyſtkiego, coby teraźnieyszy rząd obrazić mogło lub było iemu przeciwne, owszem maią zachęcać wiernych do winnego posłuszeńſtwa.

Z Kopenhagi d. 17. Czerwca.

Norwegskie towarzyſtwo umieiętności w

Drontheim zleciło na nadzwyczaynem posiedzeniu znanemu z botaniki i starożytnych wiadomości, P. Arndt z Altony, aby stosownie do odkazu zmarłego Radcy sprawiedliwości Hamera odprawił po Norwegii w widoku botaniki i starożytnych wiadomości podroż. Staraniom P. Arndta winiśmy iuż odkrycie znayduiących się w okolicach Drontheim, a dotąd nieznanych, wielu w Runskim ięzyku napisow i nadgrobkow.

Postrzeżona w okolicach Odensee mgła pochodziła z palenia się ziemi, która przez nieostrożność iednego włościana, chcącego wyczyścić swoy grunt, przy tęgim wietrze zapaliła się, i przez kilko dniowy ogień wielką zrządziła szkodę.

Z Greifswald d. 17. *Czerwca.*

Kilku Rossyyskich officerow, z małym oddziałem od korpusu Jenerała leitnauta Tolstoy, którzy tu całą zimę bawili, odpłynęli przed dwiema dniami do Rygi. Wprzody ieszcze byli ci officerowie J. K. Mci przedstawieni, dla których kazał dać obiad.

Dziś rano przybył tu Rotmistrz, Hrabia Kalkreuth z listami od Króla Jmc Pruskiego i Jenerała Hrabi Kalkreutha, a po południu odiechał z odpowiedzią Królewską.

Na d. 8 t. m. rozdane zostały uroczyście przez Jenerała adiutanta, Hrabiego Löwenhielm, przytomnym w Stralsundzie podofficerom i żołnierzom regimentu husarow Mörnera przyznane przez J. K. Mość medale za okazaną odwagę w rozprawie z Prussakami w Lauenburskim kraiu.

Z Augszpurga d. 12. *Czerwca.*

Wczoray przyszło tu 8 wozow z pieniądzmi z Wiednia. Z Braunau dano im mocną Francuzką zasłonę. Pieniądze te przeznaczone są dla przechodzących przez Szwabiią jeńcow Austryackich.

Z Ratysbony d 9. *Czerwca.*

Elektorsko-Hanowerski poseł Baron Reden, wyiechał w przeszłym ieszcze tygodniu do dobr swoich, a potem uda się do Londynu. Bawiący tu od nieiakiego czasu Angielski Sekretarz Rich wyiechał ztąd także, ponieważ przeznaczony do seymu Angielski poseł, P. Hill, iuż tu nie przyiedzie.

Wysłany od Arcykanclerza do Paryża Szambelan Varicourt wiezie, iak mowią, podziękowanie i dyploma na koadiutorią Kardynałowi Fesch. Za przybyciem tu iego spodziewamy się, że nowy plan konstytucyi Rzeszy będzie seymowi udzielony.

Od brzegow Menu d. 14. *Czerwca.*

Na d. 13 t. m. powrocił Francuzki poseł P. Bignon, do Kassel.

Elektor Badeński otworzył pożyczkę 1 mill. ryń. która zacząwszy od Grudnia 1807 będzie corocznie z prowizyą po 5 od sta po 100,000 ryń. spłacana. Bezpieczeństwo tey summy zapisuie na wszystkich swoich dochodach, a mianowicie na nieobciążonym długami Xięstwie Bruchsal, które 360,000 ryń. roczn go czyni dochodu.

Na d. 8 t. m. przebiegło przez Augszpurg 3 Francuzkich gońc w d Mon chium, &c. Domyślaią się, że wiezą rozkazy Francuzkiemu woysku do cofnienia się z Niemiec.

Kraie Elektora Arcykanclerza wynoszą 25 mil kwadratowych i liczą 110,000 mieszkańcow. Mniemaią iednak, iż w czasie będą powiększone. Dochody Arcykanclerza wynosić maią, iak wiadomo, 1 mill. ryń. Czego z kraiow swoich nie dobiera, ma mu bydź z opłat żeglugi na Renie dopłacane.

Hrabstwo Pappenheim iest woyskiem Bawarskim osadzone. Sam zaś Hrabia znayduie się teraz w Paryżu.

Publiczne pisma mowią teraz, że Kardynał Fesch, koadiutor Arcykanclerza, nie w Frankforcie, ale w Aszaffenburgu mieszkać będzie, i Arcykanclerz wyznaczy mu tymczasem rocznie 60,000 ryń. z swoich dochodow.

DODATEK

DO Nru 53.

GAZETY KRAKOWSKIEY

We Srodę Dnia 2. Lipca 1806.

Z Wenecyi d. 12. *Czerwca.*

Uzbroiona w tuteyszym arsenale flotyla iest iuż gotowa i spuszczoną niedawno została z warsztatu. Składa się zaś z 3 fregat, 2 brygow i kilku małych woiennych statkow, która pod sprawą Kapitana Poalucci za kilka dni na morze wyydzie.

Wicekról obieżdza teraz nowo nabyte Poweneckie prowincye. D. 26 Maie przybył do Capo Istrya, a 27 do Palmanuowa; w ostatnim mieyscu oglądał zbroiownią i fortyfikacye, kazał załodze czynić obroty i założył pierwszy kamień na nowy bastyon, który iego imie nosić będzie. D. 30 przybył do Udine.

W Medyolanie tworzą nowy korpus indzynierow, który trudnić się będzie zakładaniem gościńcow i tam, spuszczaniem i podnoszeniem wody i ogółem wszystkiemi tego rodzaiu dla dobra kraiu przedmiotami.

Podług urzędowego doniesienia zaiątą przez Francuzkie woyska została rzplta Raguzańska d. 28 Maia. Dowodzący Jenerał Lauriston wydał po zaięciu Raguzy odezwę do ludu, w którey zapowiada, iż w krótce Albania i Siedmiowyspowa rzplta pod Francuzkie dostaną się berło.

Z Askoli d. 31. *Maia.*

Francuzki officer przywiozł tu urzędową wiadomość, że miasto i twierdza Civittella del Tronto w Abruzzo po 56 dniowym obłężeniu poddały się Francuzkim woyskom. W nocy z 18 na 19 strzelały mocno Francuzkie woyska do twierdzy. Następney nocy przypuszczono powszechny attak i miasto szturmem wzięto zostało. Twierdza byłaby podobnegoż doznała losu, gdyby Neapolitański kommendant nie był o kapitulacyą prosił, na którą Francuzki Jenerał Fregeville zezwolił pod warunkiem, aby się załoga w niewolą woienną poddała, co w rzeczy samey nastąpiło i załoga poprowadzona została do Pesaro. Francuzkie woyska wiele ucierpiały od granatow, które z miasta i twierdzy na nich rzucano. Miasto było bronione od powstańcow, którzy spodziewali się wzruszyc całą prowincyą Abruzzo, dla czego też większa ich częśc wpień wyciętą została, a złapani z bronią w ręku około 30 zostali dla przykładu natychmiast rozstrzelanemi. Francuzki Jenerał pozwolił w powyższey kapitulacyi niektórym Neapolitańskim officerom, którzy iuż byli jeńcami woiennemi i na słowo honoru uwolnionemi, ale uciekli i udali się do tey twier-

dzy, aby zamiast byłż natychmiast rozstrzelanemi, stawili się przed kommissyą woyskową. Francuzki jenerał wezwał także trzykrotnie mieszkańcow, aby wyszli z miasta. Niektórzy korzystali z tego pozwolenia, ale większa liczba dała się uwieść powstańcom, dla czego miasto na rabunek było wystawione.

Rozmaite Wiadomości.

O losie famili Fesch w dawnieyszych czasach przywodzą dziejopisowie Szwaycarscy następuiącą wiadomość: " Dway bracia Heinzman i Burkhardt Fesch otrzymali w roku 1409 za ważne dla kraiu usługi w owczesney przeciw Austryi woynie, a mianowicie przy zdobyciu zamku Istein, prawo obywatelstwa miasta Bazylei. Jeden z ich potomkow, Romey Fesch, wszedł w roku 1491 do rady, a wnuk iego Jan Rudolf był naypierwey Landwoytem w Waldenburgu, potem był użyty na dyplomatyczne poselstwa do Francuzkiego dworu 1552 i do Austryackiego 1563. Z niego pochodzili Sobestyan i Rudolf, którzy na końcu 16 wieku osiedli w Wrocławiu w Szląsku i tam nową założyli liniią. Remigiusz młodszy brat powyższego Landwoyta sprawował z tak wielkim ukontentowaniem urząd posła w Paryżu 1586 przy Henryku III. że go ten Monarcha udarował kosztownym łańcuchem złotym; po powrocie z swego poselstwa dostąpił naywyższego urzędu Burmistrza w roku 1602. Syn iego Jan Rudolf podobnegoż dostąpił zaszczytu 1636. Wiele członkow tey familii poświęciło się nie bez sławy umieiętnościom, a osobliwie nauce prawa, których katedry posiadali w oyczystych szkołach głownych i w wielu wydanych pismach okazali umieiętność swoią. Emanuel Fesch wszedł w Francuzką woyskową służbę 1667 i dowodził 1677 regimentem piechoty w bitwie pod Montcastel. Jeremiasz Landwoyt w Ramstein był w czasie Rastadtskiego pokoiu 1714 taynym Radcą Margrabi Badeńskiego, a poźniey Wirtemberskim ministrem przy dworze Francuzkim, &c. ,,

Tegoroczni Cesarski kalendarzyk podaie tylko ludność Paryża 547,756 ludzi.

W Londynie pokazuie się teraz za zapłatą człowiek ważący 900 funtow.

Xżę Joachim (Murat) przez posiadanie Xięstwa Kliwii rości sobie prawo nietylko do Essen, Werden i Elten, ale i do Bawarskiego ordaru S. Huberta, który iak wiadomo ustanowiony był w 15 wieku przez Xcia Kliwii, a w roku 1709 odnowiony.

Rząd Hiszpański w Hawanie, który pragnieł dopomodz niewolnikom Murzynom do wolności, wymyślił sposób, przez który bez ukrzywdzenia właścicielow mogą ią pozyskać, i który nie podlega żadney trudności. Cena okupu będzie w Xiędze sądowey zapisana, a każdy niewolnik ma ieden dzień w tygodniu wolny do pracowania na siebie. Jeżeli przez tę pracę tyle uzbiera, ile piąta część okupu wynosi, kupuie sobie drugi dzień, potem 3ci, 4ty i piąty, a gdy piąty zapłaci iest zupełnie wolnym.

Osada Papenburg, którey Anglicy teraz okręty zatrzymuią.

Osada ta znana większey liczbie jegrafow z nazwiska tylko, o którey nawet bycie niektórzy powątpiewaią, leży na południowey granicy Xięstwa wschodniey Fryslandyi i na północney granicy Monasteru, a mianowicie w części kraiu, która Lunewilskim traktatem przypadła Xciu Aremberg, o milę na wschod od Emsy, o 5 od Emden i tyleż od Meppen. Mieysce to leży częścią w granicach Pruskich, częścią w Monasterskich, i należy do Barona Rzeskiego Pawła Józefa Landsberg - Veeien, Amtsdrosten, Meppen, &c. Przed rokiem 1024 była ta okolica pustym i nieuprawnem ba-

gnem, którego granic nie można było okiem doyrzec. Procz zawalonego dawnego zamku i kilku nikczemnych chatek nie widać było nigdzie śladu ludzkiego mieszkania. Jeden z szlacheckich przodkow teraźnieyszego posiadacza postanowił na ow czas to ogromne bagno na wzor Hollendrow zrobic użytecznem. Na ten koniec wyrznięty został niedaleko Emsy spławny kanał, i coraz daley przez bagna ciągniony. W krótce znalazło się wiele osadnikow, którzy na iego brzegach się stawiali, ponieważ wybieranie torfu i spławianie go, iako też uprawa osuszonego gruntu zapewniała im dostateczene wyżywienie. Stary zamek został zniesiony, i postawiono z niego kościoł. Pomnażano i wyciągano spławne kanały, i tym sposobem doszła osada z wolna do tey rozciągłości i stanu w iakim ią dziś widziemy. Główny kanał ma długości 1½ mili i 3 znaczne szluzy. Procz niego znayduie się ieszcze wiele pobocznych kanałow, które razem do 3½ mil Niemieckich wynoszą. Po obu stronach kanałow stoią domy na iedno piątro na Hollenderski sposob murowane i dachowką pokryte w dosyc znaczney ieden od drugiego odległości. Procz 2 kościołow i 3 szkoł znayduie się w Papenburgu 400 domow, a corocznie pomnaża się ich liczba. W roku 1804 wynosiła ludność oprocz 6 Xięży 2114 dusz; ażeby się co rok powiększa liczba mieszkańcow, więc liczyć tam teraz można 3000 ludzi. Mieszkańcy są rownie iak w Monasterze Katolickiey religii. Celnieyszemi płodami tey osady iest torf i uprawa roli. Oprocz 160 większych okrętow ma około 100 torfowych statkow, które go ustawicznie rozwożą do Hollandyi, Bremy, Hamburga i t. d. Papenburg liczy 19 warsztatow okrętowych, które naywiecey dla ościennych kraiow robią okręty. Od kilku lat wysyła więcey okrętow do Sundu i Holszteynu niżeli inny wiekszy narod. Hollendrzy i inne narody używaią często Papenburskiey bandery. Przemysł doznaie tu zarowno protekcyi, nie zna żadnego przymusu, ani cechow, ani opłat. W prostym ludzie nie znaydzie tu ieszcze oświecenia; stroy iego, osobliwie kobiet, iest bardzo szpetny. Mężczyzni będąc w ustawicznych podrożach przetarli się cokolwiek i są polerownieysi. Postawa ich mocna i zdrowa. Tak zaś są przywiązanemi do swey ziemi, iż z zapałem o niey mowią.

CENA ZBOZ

Na targu w Krakowie d. 30 *Czer: i* 1 *Lip*: 1806.

Korzec Pszenicy	zł. pol.	30	do 36.
— Zyta		29	— 35.
— Jęczmienia		28	— 32.
— Owsa		19	— 22.
— Grochu		28	— 36.
— Kaszy iaglaney		56	— 64.

W Wiedniu d. 21. *Czerwca.*

Meca wynosząca pół korca naszego:

— Pszenicy	zł. pol.	24	do 32.
— Zyta		22	— 25.
— Jęczmienia		16	— 20.
— Owsa		12	— 15.

W Brynie d. 20. *Czerwca.*

Meca Pszenicy	zł. pol.	26	do 33.
— Zyta		22	— 26.
— Jęczmienia		19	— 22.
— Owsa		12	— 14.
— Prosa		26	— 28.

W Gdańsku d. 17. *Czerwca.*

Szefel czyli pół korca naszego w złoc. hollend. (Na łaszt wchodzi 60 szefłow)

— Pszenica	zł. pol.	15	do 18¾
— Zyto		15	— 17.
— Jęczmień		12	— 13.
— Owies		10	— 11.

DONIESIENIA.

Ponieważ dzierżawca wsi Węgrzce w Cyrkule Krakowskim leżącey, od ostatniey w Krakowie przez publiczną licytacyą otrzymaney dzierżawy odstąpił, zatym nowa licytacya na dzień 1930 Lipca r. b. która w kancellaryi cyrkularney Krakowskiey o godzinie 9 z rana

trzymana będzie, wypisuie się. — Cena fiskalna iest ostatnia zalicytowana kwota 10630 zł. ryń. dla tego wszyscy licytować ochotę maiący, na przeznaczony dzień i godzinę z wadium po 15 od sta opatrzoni zapraszaią się. W Promniku d. 30go Czerwca 1806.

Na dniu 7 Julii t. r. odprawiać się będzie trzecia licytacya Plebanii Proszowskiey bez dziesięcin; licytanci maią się na wspomnionym dniu na Plebanii w Proszowicach znaydować.

Zaś w urzędzie Cyrkularnym Krakowskim na tym samym terminie odprawiać się będzie licytacya następuiących dziesięcin.

z Buku dworska i chłopska za . .	262 ryń.	30 kr.
z Woytowstwa Chełm . . .	11 —	— —
z Krzeszowski chłopska . . .	45 —	— —
z Kompieli pod Zarnoczem . . .	2 —	40 —
z Wielkiey wsi	95 —	— —

Także Plebanie w Poborowicach, w Skale, w Słaboszowie, i Nawarzycach razem z dziesięcinami, ieżeli do tego terminu nowi Plebani ustanowieni nie będą; licytanci na wspomniony termin do urzędu cyrkularnego Krakowskiego zapraszaią się W reście na dniu 8 Julii t. r. licytowana będzie w urzędzie tuteyszym wieś Bronczyce pod Słomnikami na lat trzy pretium fisci iest 3755 ryń. W Krakowie d. 24 Czerwca 1806.

Dnia 15 Lipca t. r. będzie się odprawiać w kancellaryi Dystryktualney Zarnowieckiey Licytacya następuiących mieyskich dochodow, to iest:

Z Miechowa:	Ratusz wraz z pomieszkaniem cena fiskalna .	30 ryń.	
	Czopowe w Mieście	208 —	24 kr.
Z Zarnowca.	Piwa, Wodki, Miodu	1893 —	—
	Łąk	25 —	—
	Łąk na Pruskiey stronie leżących . . .	11 —	—
	detto detto Obrgic i Bazanice . . .	27 —	—
	Wyszynk Wina	25 —	50.
Z Jędrzeiowa.	Czopowe mieyskie	56 —	15.
	Fundacya Łubczynskie	14 —	35.

Zyczący sobie zalicytowania tychże ma się wspomnionym dniu w C. K. Dystryktowey Zarnowieckiey kancellaryi znaydować. W Krakowie d. 14 Czerwca 1806.

Baum.

Dobra do Ces. i Ces. Król. funduszu należące, które pod dniem 14 Kwietnia r. b. publicznie zalicytowane zostały, podług daney deklaracyi odstępuią Licytanci, tedy nowa ustanowia się na dzień 3 Lipca r. b Licytacya, która w Ces. i Ces. Król. urzędzie Cyrkularnym przed południem agitować się będzie.

Dobra te pod rządem Prefektury Słomnickiey zostaiące, nazywaią się Trątnowice, Boszczynk, i Zydow cum attinentiis przy Wawrzęczycach; prætium fisci przy Trotnowicach iest 5001 Ryń. przy Boszczynku 2593 Ryń. i przy Zydow cum attinentiis 7011 Ryń. Każdy licytowania chętny ma bydź z wadium od sta po 15 Ryń. zaopatrzony.

Kondycye urzędowne te same będą które za pierwszym razem były, każdy chęć maiący zaprasza się, owi iednak, ktorzy się z kontraktu zrucili, do licytacyi przypuszczeni nie będą.

w Miłocicach przy Słomnikach dnia 25 Czerwca 1806.

Jozef Lulla Adm. i rządca Pref.

Gdy na wypisany konkurs dla osadzenia mieysca Syndyka Kozienickiego z pensyą roczną 400 zł. ryń. dla nie zgłoszenia się zdatnych kompetentow osadzone nie zostało, więc się powtornie konkurs na dzień 15 Lipca r. b. wypisuie kompetenci życzący sobie tego mieysca maią się zaopatrzyć dekretami Eligibilitatis tak z linii polityczney iako też i sądowniczey wraz zaświadczeniem moralności i prożby swe naydaley do wspomnionego terminu do urzędu cyrkularnego Radomskiego podać. W Krakowie d. 27 Maia 1806.